Závery Cestnej konferencie 2020

Slovenská cestná spoločnosť (SCS), ako organizátor Cestnej konferencie 2020, ktorá sa konala v dňoch 24. - 25. júna 2020 v Bratislave a ktorej sa zúčastnilo takmer 200 odborníkov z celého Slovenska, pôsobiacich v oblasti cestného staviteľstva a cestného hospodárstva, predkladá svojej členskej základni a širokej odbornej verejnosti tieto závery:

Konštatuje:

- pandémia koronavírusu významným spôsobom ovplyvnila stavebníctvo, spôsobila prepad ekonomiky, zvýšenie nezamestnanosti a negatívne ovplyvnila aj výstavbu cestných komunikácií,
- stav významnej časti cestnej siete z hľadiska povrchových vlastnosti vozoviek a únosnosti mostov je nevyhovujúci a naďalej sa zhoršuje, najmä z dôvodu nedostatočných finančných prostriedkov vynakladaných na údržbu a opravy,
- verejné súťaže na zhotoviteľa majú viaceré nedostatky, počnúc nie vždy kvalitnou projektovou dokumentáciou, nejednoznačným opisom predmetu diela a nejasnými zmluvnými podmienkami, pričom v kritériách vyhodnocovania väčšinou prevláda jediné – cenové kritérium,
- účasť a práca slovenských odborníkov v technických výboroch Svetovej cestnej asociácie PIARC má svoje opodstatnenie pri získavaní a výmene najnovších odborných poznatkov, a to predovšetkým v období 2020-2023, keď sa výsledky ich aktivít budú prezentovať na Svetovom cestnom kongrese v Prahe v roku 2023, na príprave a organizovaní ktorého sa bude podieľať aj SCS,
- Slovenská cestná spoločnosť bola za rok 2019 historicky prvý krát vyhodnotená ako najlepšia vedecko-technická spoločnosť na Slovensku v hodnotení 45 spoločností združených vo Zväze slovenských vedecko-technických spoločností.

Odporúča:

- presadiť zámer MDV SR zvýšiť ročný objem finančných prostriedkov na 0,8% HDP SR (800 mil. €) na prípravu a výstavbu cestnej infraštruktúry,
- podporiť zámer NDS a. s. optimalizovať spoplatnenie vybranej cestnej siete tak, aby prišlo k zvýšeniu podielu prostriedkov určeného na jej údržbu a prevádzku,
- úseky cestnej siete určené na opravu a modernizáciu vyberať dôsledne na základe vykonanej diagnostiky stavu vozoviek a uplatňovania expertných aplikačných systémov hospodárenia s vozovkami, mostami a tunelmi,
- skvalitniť prípravu súťažných podkladov pre verejné obstarávanie projektovej dokumentácie a výstavby jednotlivých úsekov v časti kritériá hodnotenia a sprísniť výber uchádzačov,
- urýchliť prípravu projektovej dokumentácie rozhodujúcich úsekov diaľnic, rýchlostných ciest a ďalších cestných komunikácií využitím interaktívneho dialógu zhotoviteľ - projektant a využívaním tzv. žltého FIDIC-u len v odôvodnených prípadoch,
- riešiť kritický stav dopravy v SR z pohľadu multimodality a intermodality rôznych druhov dopravy, so zameraním sa na zmenu deľby prepravnej práce v prospech nemotorovej a verejnej hromadnej dopravy.

Vyzýva:

- v súlade s programovým vyhlásením vlády SR vypracovať a čo najskôr zverejniť Investičný plán prioritných projektov v zmysle schválenej metodiky, pričom sa využijú relevantné dáta a dodržia stanovené kritériá,

- pripraviť opatrenia legislatívne (cestný zákon, stavebný zákon, zákon o verejnom obstarávaní a pod.), finančné (cestný fond, operačný program 2021-2027, PPP, Štátny rozpočet a pod.) a organizačné opatrenia, ktoré umožnia zrýchliť výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest,
- aplikovať postupy vedúce ku skvalitneniu súťažných podkladov pre prípravu a realizáciu stavieb cestnej infraštruktúry a pri vyhodnocovaní ponúk využívať viackriteriálne hodnotenie,
- pripraviť a predstaviť model Cestného fondu, ako nástroja pre spravodlivé a efektívne využitie finančných prostriedkov na rozvoj, výstavbu a údržbu celej cestnej siete,
- dlhodobo alokovať o 50% vyššie objemy finančných prostriedkov na údržbu a opravy cestných komunikácií v porovnaní s obdobím 2016-2019 a zastaviť tak nebezpečne pokračujúcu degradáciu vozoviek a celkové zhoršovanie stavu cestnej siete,
- zabezpečiť dôslednú a dlhodobú stratégiu dopravno-plánovacieho procesu na úrovni SR a regiónov s využitím moderných modelovacích prostriedkov pre objektívne rozhodovanie o dopravných riešeniach,
- prijať ďalšie opatrenia pre zvýšenie bezpečnosti cestnej dopravy, so špeciálnym zameraním sa na bezpečnosť najviac ohrozených účastníkov – peších a cyklistov,
- neustále znižovať emisné záťaže z cestnej dopravy a to predovšetkým znižovaním uhlíkovej stopy a technologickými inováciami,
- redukovať dopravné zápchy dôsledným uplatňovaním cestného a dopravného manažmentu, využívaním dostupných informačných technológií a rozsiahleho množstva dát, poskytovaných NSDI a CDB,
- modernizovať mýtny a informačný systém vrátane kamerového dohľadu a váženia vozidiel na sieti diaľnic, rýchlostných ciest a vybraných ciest I. triedy,
- vytvoriť riadiacu skupinu pod gesciou MDV SR pre zabezpečenie aktívnej participácie SR na príprave a realizácii 27. Svetového cestného kongresu PIARC v Prahe v roku 2023 s cieľom naplniť Deklaráciu o spolupráci s ČR podpísanú 7. októbra 2019 v Abu Dhabi, vrátane zabezpečenia finančného krytia aktivít SR na tomto podujatí.

Potvrdzuje že:

- Slovenská cestná spoločnosť ponúka svoj nezávislý odborný potenciál na riešenie aktuálnych problémov v cestnom staviteľstve a cestnom hospodárstve na Slovensku, napr. prostredníctvom delegovania svojich zástupcov do komisií a poradných orgánov, spracovávania analýz a stanovísk k zásadným dokumentom a legislatívnym návrhom, resp. vytváraním platforiem na diskusiu a výmenu názorov odborníkov a pod.

V Bratislave, dňa 6. júla 2020